

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

15 mei 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van mevrouw Ann De Martelaer en de heren Koen Helsen, Jan Van Duppen en Jan Roegiers –
betreffende de overheveling van arbeid voor personen met een handicap
van het beleidsdomein Welzijn naar het beleidsdomein Werkgelegenheid

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In een persmededeling van de Vlaamse regering van 14 december 2001 van Vlaams minister Mieke Vogels en Vlaams minister Renaat Landuyt, wordt gemeld dat, in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid, "de beroepsopleiding, de omscholing en de herscholing van mindervaliden en de subsidiëring van tewerkstellingsmaatregelen voor personen met een handicap, zoals thans ondergebracht bij het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (hierna Vlaams Fonds te noemen) en aldus ressorterende onder het beleidsdomein Welzijn, wordt ondergebracht in het beleidsdomein Economie, Werkgelegenheid en Toerisme".

In concreto behoren tot de sector werkgelegenheid van het Vlaams Fonds 17 centra voor gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze (CGVB), 12 centra voor beroepsopleiding (CBO), 5 arbeidstrajectbegeleidings(ATB)-diensten en 68 beschutte werkplaatsen. Daarnaast bestaan er een aantal werkgelegenheidsmaatregelen die meer op het individu gericht zijn, zoals de CAO 26 en de Vlaamse inschakelingspremie (VIP). De knowhow van het Vlaams Fonds met betrekking tot de professionele integratie zit in deze verschillende organisaties. Zij ontwikkelden bijvoorbeeld arbeidstrajectbegeleidingsmethodieken, bestaande uit diverse stappen en flexibele procedures.

Momenteel wordt de overheveling voorbereid. Voor een gedeelte van de sector is de overheveling zelfs al een feit, voor anderen is de deur van "tewerkstelling" nog gesloten. Alhoewel het hier een ambtelijke reorganisatie betreft, is het nuttig in het verlengde hiervan een dialoog te onderhouden met de diverse actoren om duidelijkheid te scheppen met betrekking tot de gevolgen van deze beleidsmaatregelen.

Dat is dan ook de reden waarom de commissie Welzijn over dit voornemen van de Vlaamse regering om het arbeidsbeleid voor personen met een handicap van het beleidsdomein Welzijn naar het beleidsdomein Werkgelegenheid over te hevelen, op 13 maart 2002 een hoorzitting hield. Daarop bleek er inderdaad nogal wat onduidelijkheid te zijn bij de actoren van het veld omtrent de gevolgen van deze overheveling. De sectoren met een meer uitgesproken welzijnsinvulhoek zijn bang dat er te weinig aandacht zal zijn voor de integrale

persoon en hebben vragen over de haalbaarheid en de meerwaarde van deze ingrijpende operatie.

Bovendien werd er, precies vanuit de doelstelling dat personen met een handicap met hun zorgvragen niet her en der gestuurd zouden worden, bij de oprichting van het Vlaams Fonds in 1991 voor een "één-lokettoegang" gekozen voor alle voorzieningen en maatregelen van de Vlaamse Gemeenschap. Anderzijds hebben personen met een handicap vaak het gevoel te veel in regels van hulpverlening geduwd te worden. Zij willen als volwaardige burgers beschouwd en behandeld worden, ook op het vlak van tewerkstelling. De overgang van de beschutte werkplaatsen naar het domein Werkgelegenheid wordt in dit kader als positief beschouwd. Belangrijk is evenwel dat de specifieke omkadering en ondersteuning bij de tewerkstelling van personen met een handicap behouden blijft, alsook de mogelijkheden van de juiste aangepaste hulpmiddelen, productieprocessen en een goede infrastructuur.

Vandaag is er door de "inclusiegedachte" ook voor het domein Werkgelegenheid de vraag om een meer inclusief werkgelegenheidsbevorderend beleid voor alle doelgroepen te voeren.

Vanuit Vlaams, Belgisch en Europees oogpunt wordt ernaar gestreefd om een integraal werkgelegenheidsbeleid te voeren. Er werden door de minister bevoegd voor de werkgelegenheid al verschillende concrete initiatieven genomen om deze doelstelling te realiseren : het Vesoc-actieplan, het deel over diversiteit in Trivisi en het Viona-onderzoek inzake arbeidsmarktbeleid. In het relatief recente verleden is er een verschuiving van een categoriaal doelgroepenbeleid naar een geïntegreerd en inclusief beleid.

Er worden op dit vlak initiatieven genomen : actieplannen, protocols, enzovoort, die beter op elkaar afgestemd moeten worden. Op alle domeinen heeft men daar de werkgevers bij nodig, die niet elke dag op een ander deelfacet kunnen worden aangesproken.

Als tussenstap naar een volwaardige economische betrokkenheid wordt, vanuit de sector werkgelegenheid, de meerwaardeneconomie gezien. Hier worden drie doelgroepen in onderscheiden : de sociale economie met de invoegafdelingen, de sociale werkplaatsen en de beschutte werkplaatsen, het duurzaam ondernemen en de diensteneconomie. In al deze groepen komen personen met een handicap aan bod.

Beschutte werkplaatsen en sociale werkplaatsen, invoegbedrijven en invoegafdelingen zouden op éénzelfde manier een erkenning krijgen, en de aanvraag tot toekenning van subsidies zou onder éénzelfde administratieve dienst vallen.

Werkgelegenheidsmaatregelen zouden ondergebracht worden in een regieagentschap. De VDAB, die de voorbije jaren al grondig hervormd werd, wil in dit kader van Beter Bestuurlijk Beleid meewerken aan een evenredige participatie en een activerend kansenscheppend beleid voor de arbeidsgehandicapten. Samen met de ATB-diensten willen zij komen tot een eenvormige trajectbegeleiding via een eenduidig cliëntvolgsysteem.

Door de organische ontwikkeling van de lokale werkwinkels, de provinciale diversiteit van de ATB-diensten en het gebrek aan informatie over de financiering, waren er tot op heden moeilijkheden met betrekking tot de samenwerking. Personen met een handicap zijn op de arbeidsmarkt evenwel geen sterke doelgroep. Als de werkgelegenheid terugloopt, bestaat het risico dat diegenen met de minste mogelijkheden het vlugst hun baan verliezen en het laatst aan bod komen, temeer daar er een verbreding gekomen is van het begrip "mensen met een handicap die professioneel geïntegreerd moeten worden" naar het begrip "arbeidsgehandicapten". Hier maken drie deelgroepen deel van uit : het traditionele publiek van het Vlaams Fonds, de BuSo-afgestudeerden en de werkzoekenden die door de VDAB beschouwd worden als moeilijk te plaatsen personen.

Er zijn evenwel nog specifieke aandachtspunten die tot op heden niet opgelost werden, onder meer de wijze waarop de voeling met het werkveld moet worden georganiseerd en de wijze waarop het Vlaams Fonds en het beleidsdomein Economie, Werkgelegenheid en Toerisme bij deze overheveling moeten samenwerken.

Ann DE MARTELAER

Koen HELSEN

Jan VAN DUPPEN

Jan ROEGIERS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat :

- 1° door de Vlaamse regering de politieke beslissing genomen werd om binnen het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid de beroepsopleiding, de omscholing en de herscholing van mindervaliden en de subsidiëring van werkgelegenheidsmaatregelen voor personen met een handicap, thans ondergebracht bij het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap en aldus ressorterende onder het beleidsdomein Welzijn, over te brengen naar het beleidsdomein Economie, Werkgelegenheid en Toerisme ;
- 2° deze politieke beslissing nog niet vertaald werd in een duidelijke beleidslijn, regelgeving en begrotingsmiddelen bij de betrokken partners van de sectoren welzijn en werkgelegenheid ;
- 3° de sector welzijn enerzijds en de sector werkgelegenheid anderzijds, zowel op het vlak van de bevoegde administratieve diensten als op de werkvloer, vanuit een eigen invalshoek werken, een eigen methodologie ontwikkelden voor hun specifieke doelgroep en een eigen bedrijfscultuur kennen ;
- 4° de integratie van het werkgelegenheidsdeelte van het Vlaams Fonds in het departement Economie, Werkgelegenheid en Toerisme moet leiden tot emancipatie en versterking van werkgelegenheid voor personen met een handicap ;
- 5° de persoon met een handicap niet het slachtoffer mag zijn van deze overheveling door het ontstaan van naast elkaar bestaande inschrijvingscircuits ;
- 6° de netwerken van de huidige initiatieven die personen met een handicap begeleiden, samen met actoren uit de reguliere werkgelegenheidssectoren, hun doeltreffendheid bewezen hebben, zowel op het gebied van deskundigheid en werkinstrumenten als op het gebied van werkgelegenheidsresultaten ;
- 7° vanuit Vlaams, Belgisch en Europees oogpunt ernaar wordt gestreefd om een geïnte-

greerd en inclusief werkgelegenheidsbeleid te voeren voor alle doelgroepen ;

– vraagt aan de Vlaamse regering :

- 1° de doelgroep personen met een handicap duidelijk te informeren tot wie ze zich in deze overgangsfase kunnen richten ;
- 2° bij alle maatregelen om arbeidsgehandicapten te begeleiden naar werk, zowel in de reguliere als in de meer beschutte of sociale werkgelegenheid, een individueel trajectaanbod uit te werken ;
- 3° een gebruiksvriendelijke oplossing aan te reiken aan de personen met een handicap die een beroep doen op zorg- én werkgelegenheidsbijstand, inzonderheid via de ontwikkeling van een geïntegreerd loket, onder meer met betrekking tot één eenvormige multidisciplinaire indicatiestelling ;
- 4° de betrokken sectoren maximaal te betrekken bij het opstellen van de toekomstige beleidsvisie, zodat in deze sectoren een groot draagvlak gecreëerd wordt en de wijze van werken op elkaar afgestemd kan worden ;
- 5° te onderzoeken hoe de organisaties in deze sectoren betrokken kunnen worden in de raadgevende organen die bij het Beter Bestuurlijk Beleid betrokken zijn ;
- 6° een tijdelijke expertengroep op te richten ter begeleiding van deze overheveling, samengesteld uit representatieve vertegenwoordigers zowel uit de sector welzijn als uit de sector werkgelegenheid ;
- 7° er over te waken dat de herkenbaarheid en de samenhang van de doelgroep "personen met een handicap" behouden blijft.

Ann DE MARTELAER

Koen HELSEN

Jan VAN DUPPEN

Jan ROEGIERS